

Research Article / *Araştırma Makalesi*

DENETİM KOMİTESİ ETKİNLİĞİNİN KURUMSAL YÖNETİM PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: BORSA İSTANBUL ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Erdal YILMAZ¹
Bekir GEREKAN²

Submitted/Başvuru: 13.06.2023

Last Revised/Son Düzeltme: 13.09.2023

Accepted/Kabul: 08.11.2023

Öz

Denetim komitelerinin denetim faaliyetleri ile ilgili doğrudan bir sorumluluğu bulunmasa da iç ve bağımsız denetim süreçlerinin etkinliğini ve koordinasyonunu, muhasebe, finansal raporlama ve iç kontrol sistemlerin işleyişi ve yeterliliğini yönetim kurulu adına yürütmekle sorumlu olan kurullardır. Etkin bir denetim komitesinin varlığı; bir işletmedeki paydaşlar arasındaki çıkar çatışmalarını önleyerek, paydaşların amaçları arasında denge kurulmasını amaçlayan kurumsal yönetim için de oldukça önemlidir. Bu çalışmanın amacı, bir işletmede denetim komitesinin etkinliğinin işletmenin kurumsal yönetim performansı üzerinde olumlu bir etkiye sahip olup olmadığını tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda BİST-50 endeksinde kayıtlı şirketlerden kurumsal yönetim derecelendir-

1 Prof. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Öğretim Üyesi, eyilmaz@agri.edu.tr, ORCID: orcid.org/0000-0002-2491-446X

2 Doç. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Öğretim Üyesi, bgerekan@agri.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6724-4729>

To cite this article: Yılmaz, E. & Gerekan B. (2023). Denetim Komitesi Etkinliğinin Kurumsal Yönetim Performansı Üzerindeki Etkisi: Borsa İstanbul Üzerine Bir Araştırma, TİDE AcademIA Research, 5(2), 89-116.

mesi yapılan şirketlerin denetim komitelerinin etkinliği belirlenmiş ve denetim komitesi etkinliğinin şirketin kurumsal yönetim performansı üzerinde etkisinin olup olmadığı araştırılmıştır. Yapılan panel regresyon analizi sonucunda elde edilen bulgular, genel olarak denetim komitesi etkinliğinin kurumsal yönetim performansı üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı etkisinin olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Denetim Komitesi, Kurumsal Yönetim, Kurumsal Yönetim Performansı

THE EFFECT OF AUDIT COMMITTEE EFFICIENCY ON CORPORATE GOVERNANCE PERFORMANCE: A RESEARCH ON BORSA ISTANBUL

Abstract

Although audit committees do not have a direct responsibility for audit activities, they are the boards that are responsible for carrying out the effectiveness and coordination of internal and independent audit processes, the functioning and adequacy of accounting, financial reporting and internal control systems on behalf of the board of directors. The existence of an effective audit committee; It is also very important for corporate governance, which aims to establish a balance between the objectives of the stakeholders by preventing conflicts of interest among the stakeholders in a business. The purpose of this study is to determine whether the effectiveness of the audit committee in a business has a positive effect on the corporate governance performance of the business. For this purpose, the effectiveness of the audit committees of companies registered in the BIST-50 index, whose corporate governance rating is made, has been determined and it has been investigated whether the effectiveness of the audit committee has an effect on the corporate governance performance of the company. The findings obtained as a result of the panel regression analysis show that audit committee effectiveness in general has a statistically significant effect on corporate governance performance.

Keywords: Audit Committee, Corporate Governance, Corporate Governance Performance

Extended Summary

Introduction

The audit committee also assumes the role of reviewing the firm's financial statements before they are sent to the board for approval. The presence of an effective audit committee helps the business produce quality financial reports.

Audit Committees; Although it does not have direct responsibilities for audit activities, it is responsible for carrying out the effectiveness and coordination of internal audit and independent audit processes, the functioning and adequacy of accounting, financial reporting and internal control systems on behalf of the board of directors (TÜSİAD, 2012: 13).

The purpose of this study is to determine the effect of audit committee effectiveness on corporate governance performance. For this purpose, after explaining the concepts of audit committee and corporate governance, the effectiveness of the audit committee of the firms registered in the BIST-50 index for which corporate governance ratings were made was determined and it was investigated whether the audit committee effectiveness had an effect on the corporate governance performance of the firm.

Methodology

The sample of this study consists of firms registered in the BIST 50 Index. Within the scope of the sample in question, the data of 20 enterprises for the years 2018-2022 were examined. In the study, balanced panel regression analysis was performed using the Driscoll-Kraay method. In addition, Stata 15.0 program was used in the analysis of the data. When the literature on the subject is examined; In the studies conducted, it is seen that the effects of the audit committee or corporate governance on business performance are mostly discussed. However, no study has been found on the effect of audit committee effectiveness on corporate governance performance. For this reason, it is expected that the findings to be determined within the scope of the study will contribute to the literature with this aspect.

Conclusion

The findings obtained as a result of the panel regression analysis show that the audit committee effectiveness in general has a statistically significant effect on corporate governance performance. Accordingly, it was determined that the number of audit committee members and the number of audit committee female members had statistically significant positive effects on the corporate governance rating (** $p < 0.05$; ** $p < 0.05$). However, it is seen that the number of audit committee meetings does not have a statistically significant effect on the corporate governance rating. On the other hand, it is seen that the asset size used as a control variable in the research model has a statistically significant positive effect on the corporate governance rating (* $p < 0.01$).

1. Giriş

İşletme yöneticilerinin faaliyetlerini etkin bir şekilde yerine getirmelerinde kurumsal yönetim ilkelerine uyum ve işletmedeki etkin denetim komitelerinin varlığı büyük rol oynamaktadır. Srivastava (2009)'a göre, düşük standartlı dış denetim ve etkisiz denetim komiteleri gibi kurumsal yönetim uygulamalarındaki zayıflıklar, büyük küresel şirketlerin başarısızlıklarına neden olmuştur. Son yıllardaki küresel mali krizi takiben yaşanan büyük uluslararası şirketlerin başarısızlıkları ve çöküşleri, küresel meslek kuruluşlarını iç kontrol ve yönetim sistemlerinin kapsayıcı, düzenli bir şekilde yeniden yapılandırılması ve reforma tabi tutulması için teşvik etmiş, denetçilerin rolünü vurgulamış ve denetim kalitesinin önemini artırmıştır (Kilgore Kilgore, Harrison & Radich, 2014).

Yöneticiler ve ana hissedarlar gibi bazı kişiler, şirketin mevcut durumu ve gelecekteki görünümü hakkında diğer yatırımcılardan daha fazla bilgi sahibi olduklarında, bu bilgi avantajından kendi yararlarına ve diğerlerinin zararına yararlanabilirler. Denetim komitesi hayati öneme sahip stratejik yöntemlerin uygulanması için bir şirketin önemli bir parçasıdır (Salehi, Tahervafaei & Tarighi, 2009:2). Mevcut iş yapısında mülkiyetin yönetimden ayrılması kaçınılmazdır; bu nedenle, yönetim için etkili izleme mekanizmalarının olmaması nedeniyle verimsiz kaynak tahsis etme ve kurumsal finansal performans düzeyini düşürme olasılığı artacaktır (Johari, Saleh, Jaffar & Hassan, 2009). Herhangi bir ekonominin büyümesi için hem yabancı hem de yerli yatırım çok önemlidir. Ancak finansal hilelerin meydana gelmesi sadece hilenin meydana geldiği firmaya değil, ülkeye de kötü bir imaj vermektedir (Bhasin, 2013).

Denetim komitesi, işletmenin finansal tablolarının yönetim kurulunun onayına gönderilmeden önce inceleme rolünü de üstlenmektedir. Etkin bir denetim komitesinin varlığı, işletmenin kaliteli finansal raporları üretmesine yardımcı olur.

Denetim komiteleri; denetim faaliyetleri ile ilgili doğrudan sorumlulukları bulunmamasına rağmen, iç denetim ve bağımsız denetim süreçlerinin etkinliğini ve koordinasyonunu, muhasebe, finansal raporlama ve iç kontrol sistemlerin işleyişi ve yeterliliğini yönetim kurulu adına yürütmekle sorumludur (TÜSİAD, 2012).

Bu çalışmanın amacı, bir işletmede denetim komitesi etkinliğinin işletmenin kurumsal yönetim performansı üzerinde olumlu bir etkiye sahip olup olmadığını tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda denetim komitesi ve kurumsal yönetim kavramları açıklandıktan sonra BİST-50 endeksinde kayıtlı şirketlerden kurumsal yönetim derecelendirmesi yapılan şirketlerin denetim komitelerinin etkinliği belirlenmiş ve denetim komitesi etkinliğinin şirketin kurumsal yönetim performansı üzerinde etkisinin olup olmadığı araştırılmıştır.

2. Teorik Çerçeve

2.1. Denetim Komitesi Kavramı

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) denetim komitesini “*şirketin muhasebe sistemi, mali bilgilerin kamuya duyurulması, bağımsız denetimi, ortaklığın iç kontrol sisteminin ilerleyişini ve faaliyetinin gözetmenliğini yapan, bağımsız denetim kuruluşunun yapmış olduğu seçim, bağımsız denetim sözleşmelerinin hazırlanarak bağımsız denetim aşamasının başlatılması ve bağımsız denetim kurum ve kuruluşlarının her sürecinde çalışmalarını korumaya yönelik çalışmalarda ve önerilerde bulunan en az iki üyeden oluşan kuruldur.*” şeklinde tanımlanmaktadır (SPK, Seri: X No:22). Denetim komitesi, yönetim kurulu adına iç ve dış denetim faaliyetlerinin etkinliğini kontrol eden, denetim süreçlerini takip eden ve bu denetim faaliyetleri sonucu ortaya çıkan raporları kontrol ve gözetim işlevine sahip işletme birimi olarak tanımlanmaktadır (Deloitte, 2008).

Denetim komitesi, bir kuruluşun yönetim yapısının kilit bileşenidir (IIA, 2014). İşletmelerde komiteler yönetim kurulundaki üyelerin sayısına göre belirlenen, yönetim kuruluna destek için birkaç kişiden oluşturulmuş birimlerdir (Demir, 2016). Yönetim kurulu; hissedarlara, kredi sağlayanlara, düzenleyici kurumlara ve genel olarak kamuya karşı; finansal tablolar aracılığı ile güvenilir bilgi sunarken denetim komitesinden yardım almaktadır (Arı, 2008). Denetim komiteleri, işletmelerdeki yetersiz denetim ve yönetimden kaynaklı, finansal tablolara duyulan güvenin azalması ve işletme içerisindeki hileli işlemler sonucunda ortaya çıkmış bir yapıdır (Çatıkkaş ve Yurtsever, 2007).

Bir denetim komitesinin varlığı, yatırımcılar, alacaklılar, yönetim kurulu üyeleri, yönetim, personel ve farklı sektörler ve ekonomik bölümler dahil olmak üzere bir şirketin tüm mali menfaat sahiplerinin yararınadır (Salehi, Tahervafaei & Tarighi, 2009). Denetim komiteleri, sadece finansal konularda değil işletmeyi ilgilendiren tüm konularda menfaat çatışmalarını engellemeyi ve işletmenin yapılan düzenlemelere uygun faaliyet göstermesini amaçlamaktadır (Köksal, 2012).

Denetim komitesi, finansal raporlama sürecini izleyerek gerçeğe uygun finansal raporların üretilmesine olanak sağlamakta, muhtemel hata ve hilelere, yönetim başarısızlıklarına engel olmak suretiyle ortakların çıkarlarını korumakta, bağımsız dış denetim ve iç denetim çalışmalarını gözlemleyerek onlara yardımcı olmaktadır (Uyar, 2004).

Uluslararası kurumsal yönetim kodları, denetim komitesinin ideal bileşimini karakterize eder ve denetim komitesinin etkinliği için daha bağımsız, daha çalışkan ve daha büyük boyutun daha iyi olduğunu gösterir. Bunun nedeni, daha büyük ve bağımsız denetim komitelerinin yönetimin hakimiyetinde olma ihtimalinin düşük olması ve bu nedenle de kurum içinde bunların gücü, izleme durumu ve işlevselliğinin artacak olması olabilir (Al-Hajaya, 2019).

2.2. Denetim Komitesi Etkinliği

Denetim komitesi ile ilgili literatür, denetim komitesinin etkinliğinin sağlanmasında esas olarak denetim komitesinin özelliklerinin önemli rol oynadığı ileri sürmüştür (Madi, Is-hak & Manaf, 2014). Literatürde denetim komitesinin yapısal özellikleri 4 başlık altında toplanmaktadır. Bunlar; denetim komitesi üyelerinin bağımsızlığı, denetim komitesi üyelerinin uzmanlık düzeyi, denetim komitesi üyelerinin toplantı sıklığı ve son olarak denetim komitesi üye sayılarıdır (Ogur, 2022). Denetim komitesinin etkin denetimi, muhasebe ve denetim konusunda yeterli uzmanlığa sahip üyelerin farklı konuları bağımsız olarak değerlendirmesini gerektirir (Davidson, Xie & Xu, 2004). Denetim komiteleri işletme paydaşlarının temsilcisi niteliğinde olup, görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilmeleri için bağımsız hareket edebilme kabiliyetlerinin olması gerekir (Çatıkkaş, Okur & Balkan 2012). Denetim komitesi üyeleri görev ve sorumlulukları konusunda yeterli bilgi ve

mesleki uzmanlığa sahip olmalıdır. Kurumsal raporlama sürecini etkin bir şekilde izlemek için, denetim komitesi üyeleri finansal uzmanlığa sahip olmalıdırlar, bu sayede finansal tabloları anlayabilir ve yorumlayabilirler ((Dhaliwal, Naiker & Navissi).

Denetim komitesi toplantılarının sayısı, komitenin izleme etkinliğini yansıtır ve literatür, denetim komitesi etkinliğini ölçmek için temsili olarak toplantıların sıklığını kullanır (Xie ve diğerleri, 2003; Lin ve diğerleri, 2006). Denetim komitesi toplantılarının yapıma sıklığı, denetim komitenin etkinliğini belirleyen ve etkileyen önemli unsurlardan biridir. Toplantı sıklığı açısından özenli olan denetim komitesi, görevlerini aktif ve kapsamlı bir şekilde yerine getirebilmekte ve iç kontrol kalitesini artırabilmektedir. Sonuç olarak, mali raporlamanın denetim kalitesi ve bütünlüğü gelişecektir (Al-Hajaya, 2019). Denetimden sorumlu komitenin faaliyetleri ve toplantı sonuçları hakkında yıllık faaliyet raporunda açıklama yapılması gerekir. Denetimden sorumlu komitenin hesap dönemi içinde yönetim kuruluna kaç kez yazılı bildirimde bulunduğu da yıllık faaliyet raporunda belirtilir (SPK, 2014).

Denetim komitelerinin üye sayısına ilişkin işletmenin gereksinimlerine uygun, yönetim kurulunun görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmesi için en az iki üyenin bulunduğu bir komite kurulması tavsiye edilmiştir (Özer & Merter, 2020). Konu ile ilgili yapılan çalışmalarda, denetim komitelerinin etkinliğinin bir dereceye kadar komitenin büyüklüğü gibi özelliklere bağlı olduğu bildirilmiştir (Dellaportas ve diğerleri 2012; Herdjiono ve Sari 2017). Yöneticilerin davranışlarını kontrol etmede ve izlemede etkinliğin sağlanması için yeterli sayıda üyesinin olması gerekir (Vicknair ve diğerleri 1993).

Araştırmalar, cinsiyetin bir şirketin kararları üzerinde etkili olabileceğini iddia etmekte ve kadınların farklı bakış açılarına sahip olduğunu ve erkeklerden farklı bilgiler talep ettiğini öne sürmektedir (Peni ve Vähämaa 2010). Thiruvadi ve Huang (2011), kurumsal yönetim organlarında cinsiyet çeşitliliğinin gözetilmesinin, örgütsel performansı olumlu yönde etkileyeceğini belirtmektedirler. Nitekim bu duruma ilişkin Gallego-Álvarez, García-Sánchez ve Rodríguez-Dominguez (2010) yönetimsel bağlamda cinsiyet çeşitliliğinin, yöneticiler ve hissedarlar açısından iyi kurumsal yönetimin bir parçası olarak kabul edildiğini

ifade etmişlerdir. Bununla birlikte, Rose (2007), işletmelerin yönetim kurullarında ve üst yönetimlerinde cinsiyet çeşitliliğinin, kurumsal performans bakımından olumlu sonuçlar ortaya koyabileceğini, benzer şekilde Burgess ve Tharenou (2002) ise oluşturulacak denetim komitelerinde kadın üye varlığının gözetilmesini kurumsal başarı ile ilişkilendirmektedirler.

2.3. Kurumsal Yönetim ve İlkeleri

1930'larda büyük ekonomik buhranın da etkisiyle ABD'de kurumsal yönetim çalışmaları gündeme gelmiş, ekonomik gelişmelere bağlı olarak özellikle 1990'lardaki finansal krizler ve büyük şirket skandalları sonrasında bugünkü anlamda düzenlemeler yapılmıştır. Kurumsal yönetim, bir şirketin üst düzey yöneticileri, yönetim kurulu, hissedarları ve diğer paydaşları arasındaki ilişkiler setidir. Kurumsal yönetim aynı zamanda firmanın hedeflerinin belirlendiği, bu hedeflere ulaşmak için ve hedeflere ulaşmadaki performansın değerlendirilebilmesi için gerekli araçların tanımlandığı yapıyı da ifade etmektedir (OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri, 2015). Kurumsal yönetim anlayışı; hesap verilebilirlik, sorumluluk, kamuyu aydınlatma ve şeffaflık ilkeleri üzerine kurulmuştur. Bu dört ilke üzerine oturtulmuş yönetim anlayışı kaliteli bir yönetim mekanizmasına sahip şirket anlamını taşımaktadır.

Kurumsal yönetim işletmenin hisse sahipleri, paydaşları ve yöneticileri arasındaki bütünlüğün sağlanması için işletmede uygulanan kuralların tamamı şeklinde tanımlanmaktadır (Hacıhasanoğlu & Babayigit, 2020). Kurumsal yönetimin temel amacı; bir şirkette paydaşlar arasındaki çıkar çatışmalarını önleyerek, paydaş amaçları arasında denge kurulmasını sağlamaktır.

Şeffaflık İlkesi: Şeffaflık ilkesi, işletmelerin sırları gibi bilgiler dışında işletmeyle alakalı bilgilerin doğru, uygun zamanda, anlaşılır ve net olarak işletme paydaşlarına açıklanmasını ifade etmektedir. Bu bilgiler, firmanın finansal performansı, sahiplik yapısı, faaliyet alanlarını da kapsamaktadır. Şeffaflık ilkesinin ayrıca işletmenin güvenilirliği ile ilgili doğrudan ilişkisi bulunmaktadır. Şeffaflık ilkesini iyi uygulayan işletmelere olan güven artacak ve bunun sonucunda da işletme performansı olumlu yönde etkilenecektir. (Dizgil, 2020) Fon

arz edenlerle fon talep edenlerin karşılaştığı sermaye piyasalarında yatırımcı, riski doğrudan üstlenmekte ve üstlendiği riskler ile ilgili de gerekli ve yeterli bilgiyi edinmeyi talep etmektedir. Sermaye piyasalarının etkin olarak işleyebilmesi ve güven ortamının oluşturulması için, yatırımcılara her türlü bilginin, tam ve zamanında aktarılması önem arz etmektedir. (Kadıoğlu, 2021).

Adillik / Eşitlik İlkesi: Genel kabul görmüş adillik ve eşitlik ilkesi şirketin bütün pay sahiplerine karşı eşit davranması gerektiğini ifade etmektedir. Azınlık hissedar ya da yabancı ortakları ayırt etmeksizin hissedar haklarını korumak ve yapılan sözleşmelerin uygulama alanını kapsamaktadır (TKYD,2020). Bu ilkeye göre, şirket bütün paydaşlarına eşit davranmalı ve tüm paydaşların haklarını aynı ölçüde gözetmelidir.

Hesap Verebilirlik İlkesi: Hesap verebilirlik ilkesi, yönetim ile ilgili kuralların net olarak tanımlanıp, yönetim kurulunun bu kurallara uyması ve paydaşların sorumluluklarını yerine getirmesi olarak ifade edilebilir (TÜSİAD, 2002). Bu kavram işletmede otorite ve yetkiyi elde eden ve kullananların ne çeşit bir yol haritası çizdiklerini, ne gibi yöntemleri uyguladıkları ve bunları ne şekilde kullandıklarının yorumlanması ve geleneksel sistemleri güçlü bir hale getirmek amacıyla öne çıkmıştır (Çemberci, 2013)

Sorumluluk İlkesi: Sorumluluk, doğruları teşvik ederek ve buna karşın olarak yanlışları cezalandıran bir kontrol mekanizması işlevi görmektedir (Millstein, 2000). Diğer bir ifadeyle bu ilkeyle anlatılmak istenen, yönetim kurulunun imzaladığı tüm iş ve işlemle ilgili sorumluluklarını gözler önüne sermektedir (Gönen & Yürekli, 2016)

OECD kurumsal yönetim ilkelerinin düzenlediği alanlar şu şekilde sıralanabilir (Çatıkaş, 2013):

- Sermayedar hakları ve temel sahiplik işlevleri,
- Sermayedarlara eşit bir şekilde davranış sergilenmesi,
- Kurumsal yönetimde iç ve dış paydaşların rolü,
- Kamuya yapılan duyurular ve şeffaflık,
- Yönetim kurulunun yükümlülükleri.

3. Metodoloji

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Hazırlanan bu çalışmanın amacı, denetim komitesi etkinliğinin işletmelerin kurumsal yönetim performansı üzerindeki etkisini istatistiksel açıdan araştırmaktır. Konu kapsamında incelenen literatürde, denetim komitesi etkinliğinin çeşitli değişkenler üzerindeki etkisini inceleyen araştırmalar olmakla birlikte (Beaver & Ryan, 2000; Ahmed, Billings, Morton & Stanford-Harris 2002; Francis, Khurana & Pereira, 2003; Ahmed & Duellman, 2007; Özkan, Karabrahimoğlu & Acar, 2013; Crockett & Ali, 2015; Tuan & Ogur, 2022), kurumsal yönetim performansı kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar da bulunmaktadır (Mitton, 2002; Joh, 2003; Brown & Caylor, 2004; Tükenmez, Gençyürek & Karakelleoğlu, 2017; Sönmez, 2023). Bahsi geçen çalışmaların daha çok işletmelerin gerek denetim komitesi etkinliğinin gerekse kurumsal yönetim performansının; finansal performans, firma değeri, işletme performansı, hisse senedi performansı gibi işletme başarıları üzerindeki etkilerinin incelenmesine yönelik gerçekleştirildiği görülmektedir. Ancak ulusal literatürde, denetim komitesi etkinliğinin kurumsal yönetim performansı üzerindeki etkisini konu alan herhangi bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu sebeple, hazırlanan çalışma kapsamında elde edilecek sonuçların literatüre bu yönü ile katkı sağlaması beklenmektedir.

3.2. Araştırmanın Veri Seti ve Örneklemi

Denetim komitesi etkinliğinin işletmelerin kurumsal yönetim performansı üzerindeki etkisinin incelendiği bu çalışmanın örneklemini, BİST 50 Endeksi'ne kayıtlı işletmeler oluşturmaktadır. Söz konuyu örneklem kapsamında 20 adet işletmenin 2018-2022 yıllarına ilişkin verileri incelenmiştir. İlgili endekste yer alan işletmelerin tamamının örnekleme yer almamasının nedeni, bahsi geçen yıllar kapsamında bu işletmelere ilişkin düzenli bir şekilde kurumsal yönetim derecelendirme notlarının paylaşılmasından dolayıdır. Buna göre toplam 100 adet gözlemden oluşan araştırmanın veri seti, BİST 50 Endeksi'nde yer alan işletmelerin kamuoyuna açıklanan faaliyet raporları ve Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum ve Kurumsal Yönetim Derecelendirme raporları kapsamında gerçekleştirilen içerik analizi yöntemiyle oluşturulmuştur. Söz konusu raporlar, Kamuyu Aydınlatma Platformu

(KAP) ve işletmelerin resmi internet adreslerinden temin edilmiştir³. Son olarak, Tablo 1'de araştırmanın örneklemini oluşturan işletmeler yer almaktadır.

Tablo 1: Araştırmanın Örneklemi

Sıra	Hisse Senedi Kodu	Sıra	Hisse Senedi Kodu
1	AKSA	11	MGROS
2	AKSEN	12	PGSUS
3	AEFES	13	SISE
4	ARCLK	14	TAVHL
5	ASELS	15	TOASO
6	DOHOL	16	TSKB
7	ENJSA	17	TUPRS
8	ENKAI	18	TTKOM
9	EREGL	19	VESTL
10	GARAN	20	YKBNK

3.3. Araştırmanın Modeli ve Değişkenleri

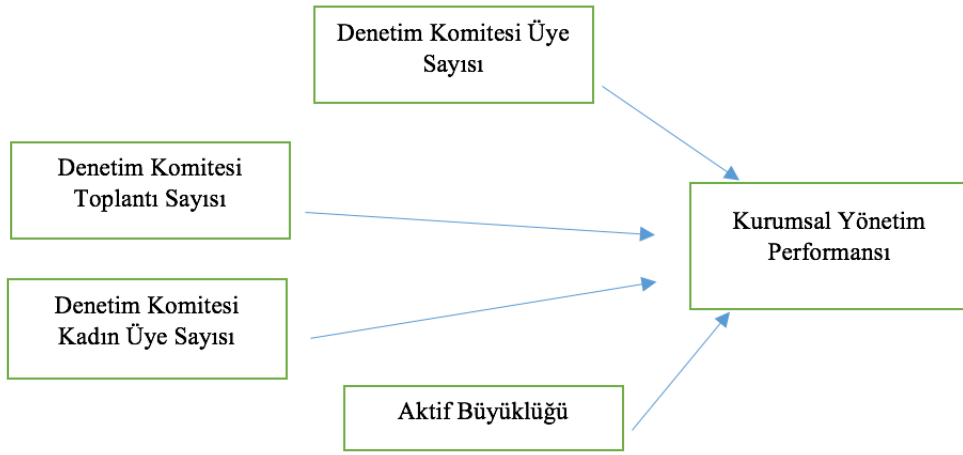
Denetim komitesi etkinliğinin işletmelerin kurumsal yönetim performansı üzerindeki etkisi panel veri modeli kapsamında incelenmiştir.

$$KYDNi,t = \beta_0 + \beta_1 DKUSi,t + \beta_2 DKTS i,t + \beta_3 DKBUS i,t + \beta_4 AB i,t + \varepsilon it \quad (1)$$

Eşitlik (1) kapsamında yer alan $KYDNi,t$, i işletmesinin t yılındaki kurumsal yönetim derecelendirme notunu ifade etmektedir. Bununla birlikte; $DKUSi,t$, i işletmesinin t yılındaki denetim komitesinde yer alan üye sayısını, $DKTS i,t$, i işletmesinin t yılında gerçekleştirmiş olduğu denetim komitesi toplantı sayısını, $DKBUS i,t$, i işletmesinin t yılındaki denetim komitesinde yer alan kadın üye sayısını belirtmektedir. Son olarak $AB i,t$ ise i işletmesinin t yılındaki aktif büyüklüğünü göstermektedir.

Şekil 1'de araştırmanın modeli gösterilmiştir. Buna göre denetim komitesi üye sayısı ($DKUS$), denetim komitesi toplantı sayısı ($DKTS$) ve denetim komitesi kadın üye sayısı

3 Dengeli panel veri seti analizinde STATA 15.0 programından faydalanılmıştır.

Şekil 1: Araştırmanın Modeli

(DKBUS) değişkenleri, araştırma modelinde bağımsız değişken olarak yer almaktadır. Bu değişkenler, denetim komitesi etkinliğinin incelendiği önceki çalışmalarda da (Nor, Naimi, Rohami & Wan Nordin 2010; Hashim & Abdul Rahman, 2011; Afify, 2009; Salleh & Stewart, 2012; Adel & Maissa, 2013; Abernathy, Beyer, Masli & Stefaniak, 2014; Aljaaidi, Bagulaidah, Ismail & Fadzil, 2015) kullanılmıştır. Bununla birlikte, literatürde (Tükenmez, 2017; Özer, Çam & Çerez, 2023; Sönmez, 2023) kurumsal yönetim performansının ölçümünde kullanılan kurumsal yönetim derecelendirme notu (KYDN) araştırma modelinin bağımlı değişkeni olarak belirlenmiştir. Ayrıca işletmelere özgü bir değer olan ve yapılan çalışmaların birçoğunda da kullanılan Aktif Büyüklüğü (AB) değişkeni, kontrol değişkeni olarak ilgili modele dahil edilmiştir.

Tablo 2: Araştırmanın Değişkenlerine İlişkin Bilgiler

Değişken Adı	Değişken Türü	Değişken Kodu	Değişkenin Kaynağı	Değişkenin Ölçümü
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu	Bağımlı	KYDN	Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum ve Kurumsal Yönetim Derecelendirme Raporları ile Faaliyet Raporu	İlgili Kurumsal Yönetim Raporunda Belirtilen Not
Denetim Komitesi Üye Sayısı	Bağımsız Değişken	DKUS		Denetim komitesinde yer alan üye sayısının toplamı
Denetim Komitesi Toplantı Sayısı	Bağımsız Değişken	DKTS		Denetim komitesinin faaliyet dönemi içerisinde gerçekleştirdiği toplantı sayısının toplamı
Denetim Komitesi Kadın Üye Sayısı	Bağımsız Değişken	DKBUS		Denetim komitesinde yer alan kadın üye sayısının toplamı
Aktif Bü-yüklüğü	Kontrol Değişkeni	AB	Faaliyet Raporu	Faaliyet dönemindeki dönen ve duran varlıkların toplamı

Tablo 2’de araştırmanın modelinde yer alan bağımlı, bağımsız ve kontrol değişkenlerine ilişkin açıklamalar yer almaktadır. Ayrıca, ilgili değişkenlerin ölçüm yöntemlerine ilişkin bilgilere de söz konusu tabloda yer verilmiştir.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Gerçekleştirilecek panel regresyon analizi kapsamında elde edilecek bulguların tutarlılığı bakımından değişen varyans, otokorelasyon ve birimler arası korelasyon problemlerinin incelenmesi gerekmektedir. Bahsi geçen problemlerin araştırma modelinde olması durumunda bu soruna ilişkin önlemlerin alınması önem arz etmektedir. Buna göre alınabilecek önlemlerden biri de araştırma modelinin dirençli tahmin yöntemleri kullanılarak incelenmesidir (Tatoğlu, 2016: 251-252). Bu bağlamda, hazırlanan çalışmada bahsi geçen problemlerin varlığında tutarlı sonuçlar elde edilmesini sağlayan Driscoll-Kraay dirençli tahmin yöntemi kullanılmıştır.

4. Bulgular

Çalışmanın bu kısmında; değişkenlere ilişkin tanımlayıcı istatistiksel bilgiler, korelasyon değerleri ve regresyon analizine ait sonuçlar yer almaktadır.

Tablo 3: Tanımlayıcı İstatistikler

Değişken	Gözlem	Ortalama	Std. Sapma	Min.	Max.
KYDN	100	95.45	1.556	91.8	98.08
DKUS	100	2.150	0.358	2	3
DKTS	100	7.490	9.625	4	57
DKBUS	100	0.500	0.611	0	2
AB	100	24.55	1.178	22.15	27.89

Tablo 3'te değişkenlere ilişkin tanımlayıcı istatistik değerleri yer almaktadır. Buna göre en yüksek kurumsal yönetim derecelendirme notunun 98.08, en düşük notun ise 91.8 olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, denetim komitesi üye sayısının en yüksek 3, en düşük 2 olduğu; faaliyet dönemi içerisinde gerçekleştirilen denetim komitesi toplantı sayısının en fazla 57 ve en az 4 olduğu tespit edilmiştir. Öte yandan, denetim komitesinde yer alan kadın üye sayısına ait ortalama değer ise 0.5'tir.

Tablo 4: Korelasyon Analizi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Korelasyon Katsayısı
KYDN	DKUS	0.014
	DKTS	0.032
	DKBUS	0.171
	AB	0.165

Tablo 4'te korelasyon analizine ait sonuçlar yer almaktadır. Bu bağlamda, kurumsal yönetim derecelendirme notunun; denetim komitesi üye sayısı, denetim komitesi toplantı sayısı, denetim komitesinde yer alan kadın üye sayısı ve aktif büyüklüğü ile aralarında istatistiksel anlamda pozitif yönlü ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5: Varsayım ve Hausman Testlerine İlişkin Sonuçlar

Test Türü	Olasılık Değeri		
Modified Bhargava et al., Durbin-Watson	1.380		
Levene, Brown and Forsythe Test	W0:0.013	W50: 0.952	W10: 0.013
Pesaran CD test	0.000*		
Husman Testi	0.454		

Not: * $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, *** $p < 0.10$.

Tablo 5'te araştırma modeline ilişkin otokorelasyon, değişen varyans ve birimler arası korelasyon testlerine ait sonuçlar yer almaktadır. Otokorelasyon sorununun incelendiği Durbin-Watson test değeri 2'den küçük olduğu için (Tatoğlu, 2016: 238) araştırma modelinde otokorelasyon sorunu olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte Levene, Brown ve Forsythe testi ile modelde değişen varyans sorunu araştırılmış ve ilgili modelde değişen varyans probleminin olduğu görülmüştür. Son olarak Pesaran CD testi ile birimler arası korelasyon durumu incelenmiş ve araştırma modelinde birimler arası korelasyon sorunu tespit edilmiştir ($p^* < 0.01$). Bununla birlikte, araştırma modeline ilişkin Hausman testine

ait sonuçlar da Tablo 5'te gösterilmiştir. Buna göre tespit edilen olasılık değeri bağlamında istatistiksel açıdan anlamlı bir sonuç elde edilemediğinden söz konusu model için tesadüfi etkiler tahmincisinin geçerli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 6: Regresyon Analizi

DEĞİŞKEN	$KYDN_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 DKUS_{i,t} + \beta_2 DKTS_{i,t} + \beta_3 DKBUS_{i,t} + \beta_4 AB_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$
DKUS	0.003** (0.034)
DKTS	0.002 (0.571)
DKBUS	0.004** (0.030)
AB	0.007 (0.003)
Sabit	4.380 (0.000)
Gözlem Sayısı	100
Firma Gözlem Sayısı	20
Wald chi ²	131.46
Prob > chi ²	0.000

Not: * p < 0.01, ** p < 0.05, *** p < 0.10.

Tablo 6'da regresyon analizine ilişkin sonuçlar yer almaktadır. Tespit edilen sonuçlara göre araştırma modelinin bir bütün olarak istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir (*p < 0.01). Bununla birlikte, denetim komitesi üye sayısının (DKUS) ve denetim komitesi kadın üye sayısının (DKBUS), kurumsal yönetim derecelendirme notu üzerinde

pozitif yönde istatistiksel açıdan anlamlı etkilerinin olduğu tespit edilmiştir (**p < 0.05; **p < 0.05). Ancak denetim komitesi toplantı sayısının (DKTS) ise kurumsal yönetim derecelendirme notu üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı etkisinin olmadığı görülmektedir. Öte yandan araştırma modelinde kontrol değişkeni olarak kullanılan aktif büyüklüğünün (AB) kurumsal yönetim derecelendirme notu üzerinde pozitif yönde istatistiksel açıdan anlamlı etkisinin olduğu görülmektedir (*p < 0.01).

5. Sonuç ve Değerlendirme

Örgütsel anlamda kurumsal yapıların yetersizlikleri ve zayıflıklarıyla ilişkilendirilen ve etkisi dünya genelinde hissedilen çeşitli kurumsal başarısızlıklar nedeniyle işletmelerin kurumsal yönetim süreçleri günümüzde önem arz eden bir konu haline gelmiştir. İşletmelerin kurumsal yönetim etkinliğini artırmak amacıyla denetim komiteleri, iyi kurumsal yönetimin kilit bir oyuncusu ve finansal raporlamanın kalitesini iyileştirmede temel bir mekanizma olarak kabul edilmiştir (Financial Reporting Council, 2016; Ali, Singh & Al-Akra, 2018).

Bu bağlamda hazırlanan çalışmada, denetim komitesi etkinliğinin kurumsal yönetim performansı üzerindeki etkisi incelenmiştir. Konu ile ilgili literatür incelendiğinde; yapılan çalışmalarda daha çok denetim komitesi veya kurumsal yönetimin işletme performansı üzerindeki etkilerinin ele alındığı görülmektedir. Ancak denetim komitesi etkinliğinin kurumsal yönetim performansı üzerindeki etkisini konu alan herhangi bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Bu nedenle, hazırlanan çalışma kapsamında tespit edilecek bulguların literatüre bu yönü ile katkı sağlaması beklenmektedir. Buna göre BİST 50 Endeksi'ne kayıtlı 20 adet işletme kapsamında gerçekleştirilen panel regresyon analizi sonucunda elde edilen bulgular, genel olarak denetim komitesi etkinliğinin kurumsal yönetim performansı üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı etkisinin olduğunu göstermektedir.

Turley ve Zaman (2004) kurumsal bağlamda oluşturulan denetim komitelerinin sürdürülen işletme faaliyetlerine yönelik gelişmiş kontrol mekanizmalarının oluşturulmasına ve daha iyi yönetim uygulamalarına yol açacağı ve bunun da yatırımcılar açısından algı-

lanan işletme performansını olumlu yönde etkileyeceğini ifade etmektedirler. Nitekim Li, Mangena ve Pike (2012) denetim komitelerinin işletmelerin kurumsal etkinliğini ve güvenilirliğini artırdığını belirtmişlerdir. Bununla birlikte işletmelerde oluşturulan denetim komitelerinin kurumsal performans üzerindeki olumlu etkisinin yanı sıra söz konusu komite büyüklüğünün de işletme faaliyetlerinin etkinliği açısından önemli olduğu vurgulanmaktadır (Klein 2002; Kyereboah-Coleman, 2008; Bauer, Eichholtz & Kok, 2010; Swamy, 2011). Nitekim bu çalışma kapsamında da denetim komitesi üye sayısının kurumsal performans üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı etkisinin olduğu tespit edilmiştir (** $p < 0.05$). Bu bağlamda, elde edilen sonuç bu yönü ile literatürle benzerlik göstermektedir.

Stewart ve Munro (2007) denetim komitesinde yer alan kadın üyelerin iletişim yönlerinin, erkek üyelere nazaran daha kuvvetli olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca Carter (2003), kurumsal yönetim komitelerindeki cinsiyet çeşitliliğinin farklı bakış açılarını destekleyeceği ve bu durumun da örgütsel performansı motive edici bir unsur olarak değerlendirilebileceğini dile getirmektedir. Buna göre hazırlanan araştırma sonucunda da, denetim komitesinde yer alan kadın üye sayısının kurumsal performans üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı etkisinin olduğu görülmektedir (** $p < 0.05$).

Öte yandan hazırlanan bu çalışmanın bazı kısıtları bulunmaktadır. Bu bağlamda, araştırmanın örneklem ve zaman boyutu ile ele alınan endeks, söz konusu kısıtlardandır. Buna göre sonraki çalışmalarda gerek sektörel çeşitlendirme gerekse işletme sayısı ve yıl aralığı artırılarak karşılaştırmalı sonuçlar tespit edilebilir. Bununla birlikte, araştırma modeline sürdürülebilirlik göstergeleri, kurumsal yönetim uygulamaları ve finansal performans unsurları gibi işletmelere özgü farklı değişkenler dahil edilerek denetim komitesi etkinliği ve kurumsal performans arasındaki ilişki değişik açılardan tartışılabilir.

Yazar Katkısı: Eklenmeli.

Çıkar Çatışması: Yazar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını bildirmiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış Bağımsız

Kaynakça

Abernathy, J. L., Beyer, B., Masli, A. & Stefaniak, C. M. (2014). How the source of audit committee accounting expertise influences financial reporting timeliness. *Current Issues in Auditing*, 9,1 (2014).

Adel, B. & Maissa, T. (2013). Interaction between audit committee and internal audit: Evidence from Tunisia. *The IUP Journal of Corporate Governance*, 12(2), 59-80.

Afify, H. A. E. (2009). Determinants of audit report lag: Does implementing corporate governance have any impact? Empirical evidence from Egypt. *Journal of Applied Accounting Research*, 10(1), 56-86.

Ahmed, A. S. & Duellman, S. (2007). Accounting conservatism and board of director characteristics: An empirical analysis. *Journal of Accounting and Economics*, 43(2-3), 411-437.

Ahmed, A. S., Billings, B. K., Morton, R. M. & Stanford-Harris, M. (2002). The role of accounting conservatism in mitigating bondholder-shareholder conflict. *The Accounting Review*, 77(4), 867-890.

Al-Hajaya, K. (2019). The impact of audit committee effectiveness on audit quality: Evidence from the Middle East. *International Review of Management and Marketing*, 9(5), 1-8.

Ali, M.J., Singh, R.K.S. & Al-Akra, M. (2018). The impact of audit committee effectiveness on audit fees and non-audit service fees: evidence from Australia. *Accounting Research Journal*, 31(2), 174-191.

Aljaaidi, K.S., Bagulaidah, G.S., Ismail, N.A. & Fadzil, F.H. (2015). An empirical investigation of determinants associated with audit report lag in Jordan. *Jordan Journal of Business Administration*, 11(4), 963-980.

Bauer, R., Eichholtz, P. & Kok, N. (2010). Corporate governance and performance: The REIT effect. *Real Estate Economics*, 38(1), 1-29.

Beaver, W. H. & Ryan S.G. (2000). Biases and lags in book value and their effects on the ability of the book-to-market ratio to predict book return on equity. *Journal of Accounting Research*, 38(1), 127-148.

Bhasin, M. (2013). Corporate accounting scandal at Satyam: A case study of India's Enron. *European Journal of Business and Social Sciences*, 1(12), 25-47.

Bliss, M. A., Muniandy, B. & Majid, A. (2007). CEO duality, audit committee effectiveness and audit risks. *Managerial Auditing Journal*, 22(7), 716-728.

Brown, L.D. & Caylor, M.L. (2004). Corporate governance and firm performance, social sciences research network, working paper Georgia State University. <https://fdp.bse.ru/data/088/482/1225/Sept%2023%20Corporate%20Governance%20and%20Firm%20Performance.pdf> Erişim Tarihi, 01.06.2023.

Burgess, Z. & Tharenou, P. (2002). Women board directors: characteristics of the few. *Journal of Business Ethics*, 37(1), 39-49.

Carter, D. A., Simkins, B.J. & Simpson, W.G. (2003). Corporate governance, board diversity, and firm value. *Financial Review*, 38(1), 33-53.

Crockett, M. & Jahangir, A.M. (2015). Auditor independence and accounting conservatism. *International Journal of Accounting & Information Management*, 23(1), 80-104.

Çatıkkaş, Ö. & Yurtsever, G. (2007). Türkiye uygulamaları açısından denetim komiteleri üzerine bir değerlendirme. *Mali Çözüm Dergisi*, 81, 79-102.

Çatıkkaş, Ö. (2013). *Kurumsal yönetim ilkeleri*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi, Yayın No: 7.

Çatıkkaş, Ö. Okur, M. & Balkan, İ. (2012). *Bankalarda denetim komitesi uygulaması*. İstanbul: Türkiye Bankalar Birliği.

Çemberci, M. (2013). Kurumsal yönetim ilkelerinin Türk aile işletmelerinin yönetim ilkelere adaptasyonunun değerlendirilmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, (34), 1- 15.

Davidson, W.N., Xie, B. & Xu, W. (2004). Market reaction to voluntary announcements of audit committee appointments: The effect of financial expertise. *Journal of Accounting and Public Policy*, 23(4), 279-293.

Dellaportas, S., P. Leung, BJ Cooper, S. Rochmah Ika, & NA Mohd Ghazali. (2012). Audit committee effectiveness and timeliness of reporting: Indonesian evidence. *Managerial Auditing Journal*, 27(4), 403-424.

Dhaliwal, D., Naiker, V. & Navissi, F. (2010). The association between accruals quality and the characteristics of accounting experts and mix of expertise on audit committees. *Contemporary Accounting Research*, 27(3), 787-827.

Dizgil, E. (2020). *Kurumsal yönetim uygulamalarının finansal kararlar ve firma performansına etkisi BİST 100 ile BİST Kurumsal Yönetim Endeksi karşılaştırması*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.

Financial Reporting Council (2016). The UK corporate governance code. London: FRC.

Francis, J., I. Khurana & R. Pereira. (2003). The role of accounting and auditing in corporate governance and the development of financial markets around the world. *Asia-Pacific Journal of Accounting and Economics*, 10(1), 1-30.

Gallego-Álvarez, I., García-Sánchez, I.M. & Rodríguez-Dominguez, L. (2010). The influence of gender diversity on corporate performance, *Revista de Contabilidad*, 13(1), 53-88.

Gönen, S. & Yürekli, E. (2016). 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu açısından kurumsal yö-

netim ilkelerinin değerlendirilmesi. *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, 2(4), 129-141.

Hacıhasanoğlu, T. & Babayiğit, A. (2020). Kurumsal Yönetim Endeksinde yer alan ve yer almayan firmaların finansal oranlarının karşılaştırılması: BİST örneği. *ReS-Research Studies Anatolia Journal*, 3(3), 218-236.

Herdjiono, I., & IM Sari. (2017). The Effect of Corporate Governance on the Performance of a Company. Some Empirical Findings from Indonesia. *Journal of Management and Business Administration*, 25(1), 33-52.

Hashim, J., & Abdul Rahman, R. (2011). Audit report lag the effectiveness of audit committee among Malaysian listed companies. *International Bulletin of Business Administration*, 10(1), 50-61.

IIA (2014). *Global Public Sector Insight: Independent Audit Committees In Public Sector Organizations*. <https://www.theiia.org/globalassets/documents/standards/independent-audit-committees-in-public-sector-organizations.pdf> Erişim Tarihi, 04.06.2023.

Joh, S. W. (2003). Corporate governance and firm profitability: Evidence from Korea before the economic crisis. *Journal of Financial Economics*, 68 (2), 287-322.

Johari, N.H., Saleh, N.M., Jaffar, R. & Hassan, M.S. (2009). The influence of board independence, competency and ownership on earnings management in Malaysia. *International Journal of Economics and Management*, 2(2), 281-306.

Kadioğlu.(2021). *Kurumsal yönetim: Gelişimi, teorileri ve uygulamaları*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Kilgore, A., Harrison, G. & Radich, R. (2014). Audit quality: What's important to users of audit services. *Managerial Auditing Journal*, 29(9), 776-799.

Klein, A. (2002). Audit committee, board of director characteristics, and earnings management. *Journal of Accounting and Economics*, 33(3), 375-400.

Köksal, A. (2012). Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun özellikle denetime ilişkin görev ve yetkileri ve Türk Ticaret Kanunu'na etkileri konusunda bir değerlendirme. *Legal Hukuk Dergisi*, 10(113).

Kyereboah-Coleman, A. (2008). Corporate governance and firm performance in Africa: A dynamic panel data analysis. *Studies in Economics and Econometrics*, 32(2), 1-24.

Li, J., Mangena, M. & Pike, R. (2012). The effect of audit committee characteristics on intellectual capital disclosure. *The British Accounting Review*, 44(2), 98-110.

Lin, JW, JF Li, & JS Yang. (2006). The effect of audit committee performance on earnings quality. *Managerial Audit Journal*, 21(9), 921-933.

Millstein, I. (2000). *Corporate governance: The role of the market forces*. OECD Working Paper.

Mitton, T. (2002). A cross-firm analysis of the impact of corporate governance on the East Asian financial crisis. *Journal of Financial Economics*, 64 (2), 215 -241.

Nor, M., Naimi, M., Rohami, S. & Wan Nordin, W.H. (2010). Corporate governance and audit report lag in Malaysia. *Asian Academy of Management Journal of Accounting and Finance*. 6 (2), 1-35.

OECD (2015). Kurumsal yönetim ilkeleri. 2015, <https://www.oecd.org/daf/ca/Corporate-Governance-Principles-TUR.pdf> , Erişim Tarihi, 04.06.2023.

Ogur, A. (2022). Denetim komitesi özelliklerinin finansal raporlama şeffaflığına etkisi: Kurumsal Yönetim Endeksinde yer alan şirketler üzerine bir araştırma. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi.

Özer, G., Çam, İ., & Çerez, S. (2023). Kurumsal yönetimin borç maliyetine etkisi: Borsa İstanbul'da bir uygulama. *Business and Economics Research Journal*, 14(2), 217-226

Özkan, S., Karaibrahimoğlu, Y. & Acar, E.E. (2013). Accounting conservatism in the post-IFRS Period: Do provisions matter?. *İktisat İşletme ve Finans*, 2013, 28(324), 109-130.

Peni, E., & S. Vahämaa. (2010). Female executives and earnings management. *Managerial Finance*, 36(7), 629-645

Rose, C. (2007). Does female board representation influence firm performance? The Danish evidence. *Corporate Governance: An International Review*, 15,404-413.

Salehi, M., Tahervafaei, M. & Tarighi, H. (2018). The effect of characteristics of audit committee and board on corporate profitability in Iran. *Journal of Economic and Administrative Sciences*, 34(1), 71-88.

Salleh, Z. & Stewart, J. (2012). The role of the audit committee in resolving auditor-client disagreements: A Malaysian study. *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 25(8), 1340-1372.

Sönmez, A. R. (2023). Kurumsal yönetim derecelendirme puanının finansal performans üzerine etkisi: Türkiye örneği. *Stratejik Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 21-34.

SPK (2014). *Kurumsal Yönetim Tebliği, EK-1 Sermaye Piyasası Kurulu*. <https://spk.gov.tr/kurumsal-yonetim-ilkeleri>, Erişim Tarihi, 08.06.2023.

SPK (2022). *Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ (Seri: X, No: 22)*. <http://www.spk.gov.tr>, Erişim Tarihi: 20.04.2022

Srivastava, M. (2009). Good governance - concept, meaning and features: A detailed study. *Social Science Research Network*, 1-23.

Stewart, J. & Munro, L. (2007). The impact of audit committee existence and audit committee meeting frequency on the external audit: perceptions of Australian auditors. *International Journal of Auditing*, 11(1), 51-69.

Swamy, V. (2011). Corporate governance and firm performance in unlisted family owned firms. *International Journal of Business Insights and Transformation*, 4(2), 37-51.

Tatoğlu, F. Y. (2016). *Panel veri ekonometrisi*. İstanbul: Beta Yayın.

Thiruvadi, S. & Huang, H. (2011). Audit committee gender differences and earnings management. *Gender in Management*, 26(7), 483-498.

TKYD (2020). *Kurumsal yönetim ilkeleri nedir?*. <https://www.tkyd.org/tkyd/kurumsal-yonetim/tkyd-ve-kurumsal-yonetim/>, Erişim Tarihi: 13.06.2023

Turley, S. & Zaman, M. (2004). The corporate governance effects of audit committees. *Journal of Management and Governance*, 8, 305–332.

Tükenmez, N. M., Gençyürek, A. G. & Karakelleoğlu, M. İ. (2017). Kurumsal yönetim derecelendirme notlarının şirketlerin finansal performansı üzerindeki etkisi. *Ege Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 1-18.

Xie, B., WN Davidson III, & PJ DaDalt. (2003a). Earnings management and corporate governance: the role of the board and the audit committee. *Journal of Corporate Finance*, 9(3), 295-316.

Vicknair, D., K. Hickman, & K. C. Carnes. (1993). A note on audit committee independence: Evidence from the NYSE on “grey” area directors. *Accounting Horizons*, 7(1), 53.

Uyar, S. (2004). Kurumsal şeffaflığın sağlanmasında kurumsal yönetim anlayışının önemi. *Mali Çözüm Dergisi*, 14(66),155–163.